

Sahib ve Başmuharriri
SİRET BAYAR
Memleket menafiline aid yazılara
sayfalarımız açıktır.
Basılmayan yazılar geri
verilmez.

ULUS SESİ

— SİYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 975
13 Temmuz 1938
Çarşamba
Sayısı 100 Paradır.

Onbirinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 1927

Türk rejiminin Yeni bir muvaffakiyeti

Celâl Bayar hükûmeti, ilk Kimya Fabrikamızın temelini güzel İzmitte atmış bulunuyor. Birinci beş senelik program dahilinde ve sanayileşme alanında atılan bu yeni adım, Türk rejiminin ve azminin büyük bir muvaffakiyeti, inkılâb varlığımızın yeni bir des-teğidir.

Kimya Fabrikamızı kurmakla varmak istediğimiz hedefi sayın Ekonomi Bakanımız şu cümlelerle çok güzel izah etmişlerdir:

(— Biz bütün işle-
rimizde sulhu koru-
mak gayesindeyiz. Fa-
kat bazı müşkül za-
manlarda ve bilhassa
gayri insanî tecavüz-
lere maruz kaldığı-
mız sıralarda, ko-
runmak mecburiye-
tindeyiz. Haksız
şuursuz tecavüzlere
mukabele etmek zaru-
retinde kalabileceğimi-
zi unutmuyarak ha-
zırlanıyoruz. Şimdi
temelini attığımız fab-
rika bize, o mecburi-
yeti duyacağımız za-
man muhtaç olacağı-
mız vasıtasıyla da te-
min edecektir.)

Evet Kemalist Türki-
ye için dünya barışını
korumak nasıl bir gaye
ise, bu gayeye vusul için
en birinci şart olan kuv-
vetli bulunmak ta bir ide-
aldır.

Yurtda daima ferahlı
ve emniyetli bir hava te-

neffüs etmek için muhtaç
olduğumuz vasıtaları ya-
ratmak yolundayız. Yo-
lumuz çok ışıktır. Çün-
kü Atatürk yoludur.

Atatürk Türkiyesinin
ve hükûmetinin şiarların-
dan biri de yapacağı iş-
leri önceden iyi düşün-
mesi ve yapmağa karar
verdiği işleri kısa bir za-
manda başarmasıdır.

Uzak görüşlü Büyük
Şefimizin her türlü tasav-
vurun fevkinde olan yük-
sek görüş ve diriktiflerle
kurduğumuz her fabrika,
başardığımız her iş, ta-
mamladığımız her eser in-
kılâb varlığımıza yeni ve
kuvvetli bir destek ol-
maktadır.

Dünün geri ve dur-
ğun vaziyetleri rejimimi-
zin enerjik hamleleriyle
günden güne yıkılıyor.
Geride bıraktığımız dev-
rin kötü itiyatları silini-
yor, her işte bilgi ve
teknik tecelli ediyor, yur-
dan dört bucağında kur-
duğumuz fabrikaların tü-
ten bacalarından hayat
ve refah fışkırıyor.

Şimdiye kadar beşer
tarihinde görülmemiş mu-
cizeler ve harikalar yara-
tarak ölüme mahkûm edi-
len bir ulusu mukadder
bir ölümden kurtaran, is-
tiklâline kavuşturan tılı-
sımlı ve diriltici bir elin
işaret ettiği amaca doğru
ulusca koşuyoruz. Yolu-
muz açık, gönlümüz fe-
rahlıdır.

Siret Bayar

Londra Büyük Elçimiz

Londra Büyük El-
çimiz Fethi Okyar
izinli olarak İstan-
bula gelmiş ve Ata-
türk tarafından ka-
bul edilmiştir.

Lehistanla ticaret konuşmalarımız

Lehistan ile olan
ticarî münasebetle-
rimizin daha geniş
bir mikyasta inki-
şafını temin edecek
tadilat yapılması
hususunda cereyan
eden görüş ne ve
konuşmalar müs-
bet bir neticeye var-
mıştır.

Mısırlı talebeler Ankarada

İstanbulda gelmiş
olan 80 kişilik Mısırlı
talebe kafilesi An-
karaya gitmişler-
dir.

Demiryolları kongresi

Balkanlar arası
Demiryolları kon-
gresi dün İstanbul-
da toplanmıştır.

Kongrenin bu dör-
düncü toplantısın-
da yolcu tarifeleri
iş görüşülecek ve
dört devlet arasın-
da müşterek bir ha-
reket cedveli hazır-
lanacaktır.

Romanya Kralının İngiltere Seyahatı

Londradan bildi-
rildiğine göre Ro-
manya Kralı Karol
gelecek ayın son iki
haftası içinde İngil-
tereye gidcek ve İn-
giliz Kralının mü-
safiri olacaktır.

İspanya ile Ticaret anlaşmamız imza- landı

İspanya Cumhu-
riyeti ile Ticaret ve
tediye anlaşmaları
imzalanmıştır. Bu
anlaşmaya göre Tür-
k ihracat bedelinin
yüzde yirmisi ser-
best döviz olarak
ödenektir.

Macar Devlet Adamları

Neşir olunan res-
mî bir tebliğde
Macar Baş Vekili
ile Hariciye nazırının
bu ay içinde res-
men İtalyayı ziya-
ret edecekleri bildi-
rilmektedir.

Berlindeki Ticaret görüşme- leri

Almanya ile Hü-
kûmetimiz arasında
yeni Ticaret ve kle-
ring anlaşmaları et-
rafında Ber lnde ya-
pılmakta olan mü-
zakereler devam et-
mektedir. Müzake-
relerde bulunması
kararlaştırılan İn-
hisarlar Umum mü-
dürlüğü Tütün işle-
ri müdürü Berline
hareket etmiştir.

Erzincan Köylerini Su bastı

Erzincan ve ya-
kınlarına yağın
şiddetli yağmurlar
dolayısıyla derelerde
biriken sular tarla-
ları basmış ve mah-
sullarını harap et-

Belgrad ve Selanik Fuarlarına iştirak edeceğiz

Gelecek ay içinde
açılacak olan Belğ-
rad ve Selanik Be-
nelmîlel Panayır-
larına memleketimi-

miştir. Şiddetli sel
baskınına uğrayan
Keleriç köylerinde
bir çok evler yıkıl-
mış. Ondokuz kişiyi
su götürmüştür.

zinde iştiraki res-
men takarruretmış,
gereken hazırlıkla-
ra başlanmıştır.

Dost Türkiyede harf inkılâbının 10 uncu yıldönümü:

Dünyada Atatürk kadar sevilen bir şef yoktur.

Ankara, Atatürkün asrî saadetinin bir nümunesi olarak asırlarca yaşayacaktır

Selânikte çıkan
NEA ALİTİA'dan

— Dünden Artan —

× I inci asırdan sonra Turanî Türkler Kur'anın yazısını kabul etmişlerdir. Bir müddet sonra Uygur yazısını bırakmışlar ve 1928 de lâtîn harflerini kabul edinceye kadar Arap harflerini kullanmışlardır.

Arap harfleri Türk milletine çok zararlı olmuştur. Her şeyden evvel zor olduğu gibi, Türkçenin telâffuzuna da uygun değildi. Bunun için Türk milleti Acemlerden de bir çok yazı almaya mecbur kalmıştır.

Türklerin eski dinî taassupları kadim dillerinin ahengini kaybettirmiştir. Keza bu harf değişmesi dilin de değişerek kaybolmasını intaç etmiş ve git gide Türk milletinin millî vicdanı, medeniyeti ve zeki Kafkas ırkının bütün güzellikleri ortadan kaybolmuştur.

Renanın Türkleri yalnız tahripçi addetmesine rağmen, Lenorman bunun aksini iddia etmekte ve Kemalist inkılâbı da Kafkas ırkının son mucizesini yaptığı açıkça ortaya koymaktadır.

Bu münasebetle Arap harfleri hakkında biraz malûmat vereceğim. Türkçede kelimeler çok hecelidir. Demek oluyor ki, fazla sesli harflere muhtaçtır. Arapların elif, ayı, he, vav ve ye harfleriyle harekeleri bu işi göremez. Zira bunların muayyen bir sesleri de yoktur. Hatta diyebili-

rim ki, Arapçanın 27 harfinden ancak 12 sinin sabit bir sesi veya telâffuzu vardı. Sesleri ve şekilleri sık sık değişen bu harflerle Türkçeyi yazmak bir sürü bilgiye muhtaçtı. Meselâ önumüzde kdm, ftr, nfs v. s. gibi kelimeler bulunsa okuyabilir misiniz?

Eski harflere dair sizi tenvir ettiğime kaniim. Arap harfleri adı verilen bu Kangren her türlü fikrî inkişafı çürütmüştü. Binaenaleyh yeni harfler Türk milletine yeniden doğma fırsatını vermiş ve asırların yaptığı haksızlıktan intikam almak üzere, seviyesini yükseltmeğe sevk etmiştir.

1770 senesinde Murad III lâtîn harflerini kabul etmek istemişse de ülema sınıfı mâni olmuştu.

1908 meşrutiyeti rüesâsının beceriksizliği de arap harflerinin devamını intac etmişti.

Kemalizm inkılâbı bütün satrapları ezerken, harf değişmesine engel olanları da yolundan atmıştır. Kudretli, bir yaratıcı olan kemalî tek zaferler tatmin edemezdi. Bu büyük fikir zaferinin kıymetini kavrayan Türk milleti de önderine tapınmaktadır.

Dünyada Kemal Atatürk kadar sevilen şef yoktur. Ankara Atatürkün asrî saadetinin bir nümunesi olarak asırlarca yaşayacaktır. Türkiye bu büyük yavrusuna ile-

lebet minnettar kalacaktır.

× uncudan ×× inci asıra kadar dinî taassup fikrî terakkiye engel olmuştu. 1928 den 1938 e kadar yani on yıl içinde on asrın hataları temizlenmiştir.

Gelecek nesiller Atatürkün mukaddes adını hürmetle anacaklar ve biz eski yurtdaşlar da Yunanlılarla birlikte daima, dost kalarak Türk terakkiyatı karşısında sevinç duyacağız.

Silve Mayopollos

— BİTTİ —

**BU AKŞAMKI
radyo programı**

İstanbul Radyosu

Saat 18,30 da konferans, 19,15 te Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi uşşak hüzzam ve halk şarkıları, 19,55 te Borsa haberleri, 20 de Gronviç raasthanesinden naklen saat ayarı, Şehir bandosu, 20,45 te hava raporu, 20,48 de Ömer Rıza Doğrul tarafından Arapça söylev, 21 de saat ayarı, 21,30 da Tahsin Karakuş ve arkadaşları tarafından Türk musikisi sultanî, segâh faslı, 22,10 da muzik ve varyete: Tepebaşı Belediye bahçesinden naklen, 22,50 de son haberler ve ertesi günün programı, 23 te saat ayarı.

İncelemeleri:

Timur Gürgân Timurun Çocuklarına öğütleri ve yasası

(Timurun kendi eserlerinden alınmıştır)

İnceleyen
Zeki Teomna

— 12 —

— Hakan o kadar nüfuzlu olmalı ki hiç kimse isyan etmesin.

— Hakan verdiği emri geri almamalıdır.

— İdarei hükûmette Hakan yanına ortak almaz. Etrafindelikleri iyi tanımalı ve ihtiyatlı olmalıdır.

Ordu

— On erin başına diğerlerinin isteğiyle birisi on başı seçilir.

— On yüzbaşının arasından birisi binbaşı seçilir. Binbaşı Timur sülâlesinden olacak.

— Binbaşılardan yüzbaşılardan, yüzbaşılardan onbaşılardan, onbaşılardan erler üzerinde her türlü hakları vardır. İtaatsızlar cezalandırılır, koğulur.

— Bir erin maaşı atının değeri kadardır. Onbaşı on er, yüzbaşı onbaşılardan iki misli binbaşılardan onbaşılardan üç misli maaş alır.

— Ödevini yapamıyanın aylığından onda biri kesilir.

— Onbaşı aylığını yüzbaşısı, yüzbaşı aylığını binbaşısı, binbaşı aylığını başkomutan tasdik etmeden alamaz.

— Başkomutan, divan reisi, vezirler on zabıt aylığı alırlar.

— Başkomutan aylığını vezir ve divan reisinin tasdikile, vezir ve divan reisinin aylığını Hakan ederek alır.

— Piyade, Perdedar, muhafızlar aylıklarını yıllık alır. Diğer askerler altı ayda bir, zabıtlar ve başkomutan ganimetlerden aylıklarını alırlar.

— Her eyalette iki ketbûda (maliye memuru) vardır. Birisi geliri, diğeri gideri hesaplar.

— Eyalet idaresi bir zabite (Vali) 3 yıllığına verilir. Teftişte ovanın ziraatine, halk idaresine bakılmazsa eyalet 3 yıl daha elinde bırakılır. Yoksa elinden alınır.

— Sonu Var —

Halkevi sineması

Son günlerde halvaların çok sıcak gitmesi üzerine Halk evi idare heyeti kararile sinema yeni Halkevi binasının trasına çıkarılmış-

tır. Bu suretle halkın geniş bir yerde ve bilhassa temiz bir hava içinde sinema temâşa edilmesinin temin edilmiştir.

YONCA

Yazan: Muzaffer Önhon

Yonca yurt çiftçiliğinin en değerli otudur. Türk köylüsünün çalışma ve kazanma yollarını yakından bilenler; yoncalıklar sahasını arttırmanın memleket çiftliği için ne büyük bir ihtiyaç olduğunu pek iyi takdir ederler.

Kış uzun süren senelerde köylümüzün elindeki üretme hayvanları aklıktan ölüyor ve bu yüzden memleket büyük zararlara uğruyor. Kurak senelerde ise köylümüzün ekinlerini kaldırmadığı zamanlar oluyor ve memleket kıtlık felâketile başbaşa kalıyor. Çalışmalarımız; kışın koşum hayvanlarını doğuramadığı için nadas ve ekme işlerinde köylümüzün geç kalmasının memlekette kıtlık felâketini doğuran yegâne amillerden biri olduğunu meydana çıkardı. Şu halde çiftçimizi ve çiftliğimizi kurtarmak için yurdumuzda ekme çayırının en değerlisi olan Yoncayı yurdun her tarafına yaymak ve yoncalıklar sahasını arttırmaya çalışmak lüzumuna kaniiz.

Bir çok vilâyetlerimizde köylümüzün Yoncayı tanımadığını veya nasıl ekildiğini ve istifade edildiğini bilmediğini gördüm; bu görüşle Yonca yetiştirmek isteyenlerin veya Yoncalığı olanların işine yarayacak en lüzumlu bilgileri; (Türkiye Yoncalığı ve Yonca tohumculuğu) adında henüz bastırmadığım yazımdan ayırarak bu küçük Yonca kitabını bastırmak cesaretini gösterdim.

Bu cesaretimle memleketimin mesleki ihtiyaçlarından bir zerresini karşılamakta, bu küçük yazımın da faydası dokunduğunu görürsem kendimi bahtiyar adederim.

Yonca Nedir ve Ne İçin Ekilir

Yonca ekilen çayır otlarının en eskisi; tanılan otlar arasında hayvanlara en çok yarıyanı ve aynı zamanda dar bir yerden en çok yaş ve kuru ot veren bir çayır otudur.

İran, Türkistan ve doğu Anadolu'da yabancı halde yetişen yonca milletinden dört beş yüz sene kadar evvel ekilmeye başlanmış ve Asyada çok çabuk yayılmıştır. Dara zamanında Batı Anadolu kıyılarından Yunanistana tohumu geçirilerek orada da ekilmeye başlanmıştır. Yunanistandan Avrupaya yayılmış ve sonradan Amerikanın bulunmasıyla yonca tohumu Amerikaya da götürülmüş ve orada da ekilmeye başlanmıştır.

Sonu Var

Vilâyet Encümeninden

Cizre, Zevik, Bafi kayıklarının mururiye resmi ihale tarihinden mali mayıs 938 ayı sonuna kadar açık arttırmaya konmuştur. İsteklilerin geçen yıl bedeli olan 1580 liranın yüzde yedi buçuğu olan 118 lira 50 kuruş muvakkat teminat makbuzlarıyla ihale tarihi olan 23/7/938 günü saat 12 de Mardin vilâyet daimi encümene müracaatları ilân olunur.

3-4

Belediye Riyasetinden:

1 - Belediye Vergi ve resimleri kanununun 5, 6 ve 7 inci maddeleri mucibince tahakkuk muamelesi ikmâl edilen 938 sene'i maliyesi tenzifat vergisile tenvirat resminin tahakkukuna esas olan ve mükelleflerin esamisile vergi miktarlarını ve emlakın cins kımet, mevkilerini gösteren tekâlif cetvelleri memleketin mutavassıt semtinde vakı Ulu caminin duvarlarına 11/Temmuz/938 den itibaren yapıştırılmış ve keyfiyet münadi vasitesile ilân ve mahalle mutemetlerine teblig edilmiştir.

2 - İlân tarihinden itibaren nihayet on gün içinde alakadarların bir diyeceği varsa istida ile Belediye ye müracaat eylemeleri lazımdır. Aksi takdirde vergi kasbi kat'iyet edecektir.

3 - Mezkûr vergi ve resimler iki taksitle tahsil edilecektir. Birinci taksitin müddeti 25/Temmuz/938 den başlar ve Eylül 938 sonunda biter. İkinci taksitte Teşrin evvel ibtidasından başlar ve ikinci Teşrin 938 sonunda biter. Bu müddetlerin inkizasında borcunu ödemeyen mükelleflerden mezkûr vergi ve resimle % 10 Ceza ile tahsil edilecektir. İlişkililere ilân olunur.

Mardin

mevki Satın Alma Komisyonu başkanlığından

222 inci Hd. Alayının senelik Eşya, Mühimmat ve Erat nakliyatı bir hafta sonraya talik edilmiş bulunduğundan bu kere Temmuzun 18 inci pazartesi günü saat 9'da 8 inci Hd TB' Garnizonunda eksilmesi icra edileceğinden taliplerin (150) lira teminatı muvakkatlarla birlikte komisyonumuza müracaatları ilân olunur.

Vilâyet Encümeninden

Harzem köyündeki Hususi İdareye aid 19 parça tarlaların ihale tarihinden 938 mali yılı Ağustos ayı sonuna kadar olan kiralari açık arttırmaya çıkarılmıştır. İsteklilerin sabik ihale bedeli olan 366 lira üzerinden muvakkat teminat vereceklerdir. İhalesi 23/7/938 tarihine müsadif Cumar tesisi günü saat 12 dedir. Hudud ve sair evsaf ve şeraiti anlamak isteyenlerin ihale gününe kadar Mardin Daimi Encümene müracaatları ilân olunur.

3-4

Yurddaş!

Türk evinin şerefli ananesi kilerdir.

Kavanoz, kavanoz reçelleri, şişe şişe şurupları olmayan bir ev, Çocuk-suz bir yuva kadar tatsızdır.

Bu güzel ananemizi yaşatalım.

PIYASA

Cinsi	Kilosu	
	Kr.	Sn.
Buğday	4	
Arpa	2	50
Un (Bir eysel)	650	
Darı	3	
Nohut	4	50
Mercimek	4	50
Pirinç	25	
Sade Yağ	85	
Tere yağı		
Zeytin yağı	60	
Yün	30	
Deri	32	
Badem	22	
Badem içi	85	
Ceviz	20	
Ceviz içi	40	
Mahlep	30	
Mazı	12	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	32	
Kahve	125	
Sabun	45	
Çay	310	
Kuru üzüm	25	
Pekmez	22	
Bal	45	
Pestil		
Suenk		

ULUS SESİ

ABONE ve İLÂN Şartları

Abone Şartları

Aylığı	Türkiye için	Haric için
	Kuruş	Kuruş
Üç Aylığı	300	
Altı Aylığı	450	800
Seneliği	800	1500

İLÂN ŞARTLARI

İlânın bener satırından (10) Kuruş alınır.

İlân neşrinden mesuliyet kabul edilmez.

Günü geçen nushalar (10) kuruştur.

Yurddaş!

Kurduğumuz fabrikalar ve yaptığımız Demiryollar hep ulusun biriktirme gücüne dayanır, bu gücü arttırma senin elindedir.

İDAREHANE'Sİ
Eski Halkevi Binası Hususi Daire
Telgraf Adresi
Mardinde "Ulus Sesi,"

MARDİN'DE ULUS SESİ

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri
Direktörü
M. Siret Bayar
Basıldığı yer: (ULUS SESİ) Basımevi

AMERİKA'da BİR TÜRK ÇOCUĞU

HER TÜRK ÇOCUĞUNUN
OKUMASI LAZIM BİR
ROMAN

Fiyatı 150 kuruştur
Kiraya da verilir.

AİLE DOKTORU

Her Ailenin Sıhhatı ile
alakadar olan çok güzel
bir eserdir.
Matbaamızdan arayınız.

Yurtdaş!

Faiz getirmeyen para,
işlemeyen madene ben-
zer!

Paranı Bankaya ya-
tırki; işlesin ve üresin!

VEBLİD

KİREÇLİ YE ACI SULARI
TATLILAŞTIRIR

VEBLİD, tatlı su filitresidir.
Yalnız musluğa takılmakla kul-
lanılan bu portatif cihaz 20 dere-
ce kireçli sudan sıfır derece su
verir. 15 lira verib bir Veblid
alırsanız sağlığınızı ve güzelliği-
nizi korursunuz.

Fazla tefsilât almak için Matbaamıza
müracaat ediniz.

MARDİN'DE Ulus Sesi Basımevi

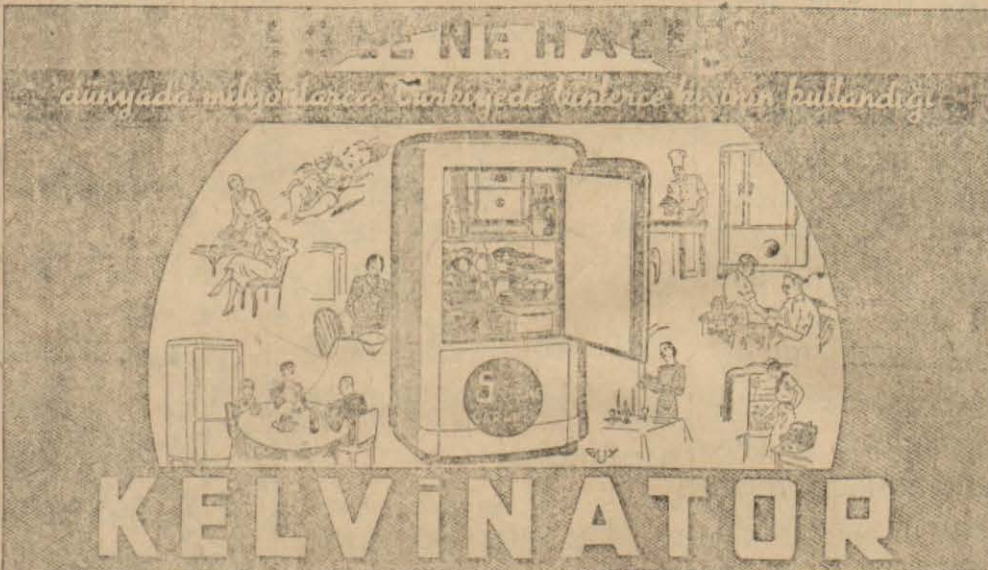
Doğu İllerinin en modern bir BASIMEVIDİR

Her nevi Defter, Çek, Bono, Makbuz, Kâğıt başlıkları
Kartvizit, Davetiye kartları, Duvar Afişleri, Sinema
ve Tiyatro Biletleri çok güzel bir şekilde basılır ve
kısır bir müddet içinde teslim edilir.

Yeni getirttiğimiz fantazi, kübik harflerle çok
şık reçete kâğıdı basılır.

Verilecek siparişler, gönderilecek paralar Mardinde (Ulus Sesi
Basımevi) İdare müdürlüğü namına gönderilmelidir.

Dışarıdan gönderilecek sipariş nümunelerinin okunaklı bir
surette yazılmasını sayın müşterilerimizden dileriz.

KELVINATOR

Her Nevi ve En Güzel Kolonyalar

Bir damlası kalbe ferahlık verir
Sinirleri teskin eder.
Doktorlar Bile Hastalarına Kolonyayı
Tavsiye Ederler
Satış yeri

HALİM SEKİZKARDEŞ

Konduracılar İkinci Cadde Başında

No. 140